

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Bokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navedne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Klin s klinom.

Hude boje bije naše slov. ljudstvo, če se že zaveda, sploh, saj mu ne primanjkuje nikjer ljutih sovražnikov, posebej pa še so pri mestih in na meji trdi boji, nekaj zoper nevedne domače, še bolj pa zoper „privandrance“. Nevednost in hudobija ste radi zaveznic vseh nemškutarjev in po nekaterih krajih se jima pridružuje še zasmehovanje in očitno osramočevanje slov. ljudstva. Glasila nemškutarjev v Celji, Mariboru in Gradci so polna tacih grdilek, posebno iz krajev, kjer sedi nemškutarija na županjem stolu. Tako je v zadnjem času „Mbg. Ztg.“ mrgolela nesramnih poročil iz okolice Mariborske, posebej pa še iz Jarenine in ljudje jih pišejo tamošnjemu županu na rovaš. Je-li pa to resnica, ne znamo, toda naslednje vrste nam brž razložijo marsikaj o razmerah, kakor so one sedaj v tej sicer lepi župniji in ne čudimo se rezki besedi, ki se glasi iz njih, kajti pregovor pravi: kakor se posoja, tako se vrača.

Iz Jarenine se nam piše namreč o tamošnjih razmerah tako-le: Naši nemčurji so se toraj že navolili miru, ker so pričeli z nami, krotkimi Slovenci boj v zloglasni Mariborski klepetulji. Torej oni so začeli, a mi smo prisiljeni, da se branimo. Najbolj jih peče to, da se naše bralno društvo lepo razcvita in da so oni pri volitvah zopet propali. Hoteli so z lažnjivimi dopisi zbegati naše ljudstvo, da bi tem ložje zmagali; pa izbrali so si bezgove puške in slamnate sablje, zato so pa s krohotom propali. Naše orožje je poštenost. Ko so pri nas lani č. g. dr. Gregorec, dr. Radaj in M. Vošnjak poročali o svojem delovanju v deželnem, oziroma v državnem zboru, smešiti so hoteli Jarenino na enak način, kakor sedaj po prelepi veselici bralnega društva, češ, da so bili navzoči le nekateri posestniki in velika večina samih služabnikov. Se ve, tako bi bilo vam, zaslepljeni domači ali iz drugih far pritepeni nemčurji, najljubše! Vaše želje so se izpolnile,

pa na opak. Nemčurski bahači, vi toraj mislite, da je le tisti posestnik, ki je nemčur; zavedni Slovenci pa, saj tudi imajo hiše in zemljišča svoja, tisti so le služabniki. Se ve, vi bi radi, da bi vsi posestniki slovenski bili vaši služabniki, da bi z vami trobili v nemčurski rog; da bi z vami vred pljuvali svoji slovenski materi v obraz. — Ne, tako daleč še Bog Jarenine ni zapustil! Pokazali ste v svojih dopisih, v škrbozobni blatarici v Mariboru, da so vam vaši prijatelji ob Pesnici, iz Maribora itd. razun oči res tudi že pamet zmešali; saj drugače bi ne mogli poročati poleg devetih laži še to bedarijo, da je znano igro „Svoji k svojim“ dr. J. Vošnjak iznašel, kakor nekda pobožni menih Bertold Schwarz smodnik. Pa saj se je zdravila „blatarica“ sama, sicer bi ji bil odvetnik zdravila prinesel. *) Župan Jareninski, Franc Baumgartner, ki se je nekoč zagrozil: „Jaz bom že našel gospode, da bodo to društvo zatrl“, naj se raje uči društvene postave od 15. novembra 1867 št. 134 drž. zakonika, da bo vedel, da od visoke c. kr. namestnije v Gradci potrjeno društvo ni krčmar, kateremu bi on lahko kljuboval ali zapovedoval, kako bi se nemčurjem zljubilo. Reklo se je lani od nemčurske strani, da je omenjeni župan Jareninski v celem Mariborskem okr. glavarstvu najboljši župan in ta se je hlinil, da noče več županovati; ali ko je po takih zvijačah bil zopet voljen, kdo je raji, kakor „ta najboljši“ sprejel volitev! Je-li to mož beseda? Če noče biti župan, zakaj pa ni kar takrat odklonil izvolitve! Torej vsi drugi župani v Mariborskem okr. glavarstvu so le sence proti Jareninski „zvezdi repatici“. Škoda, da tega zavedni Jareninčani nočejo verjeti! Nemčurji Jareninski dobro si zapomnite, da ste boj začeli vi; toda vi, liberalci, nemčurji, vi ne boste strahovali Jarenine! Če potreba, imamo še več klinov.

*) „Mbg. Z.“ je morala prinesiti popravek na svoje lažljivo poročilo, pa je tudi dostavila še svojo opomenjo, sama sebi pa v zasmešenje.

Ured.

Katoliško podporno društvo v Celji.

Iz poročila tega društva, ki stoji pod pokroviteljstvom premilostljivega knezoškofa ter je začelo že svoji 12. leto, povzamemo naslednje znamenitosti, ter želimo jako delavnemu društvu prav obilo podpore. V njem se bere: Že ednajstič stopimo med svet z namenom, čestitim udom katol. podp. društva poročati o stanji in delovanji društva našega in šole, koje vzdržuje. Le z zaupanjem na božjo pomoč pričeli so pred enajstimi leti ustanovniki društva delo. Jako težavno nalogo so si stavili: ustanoviti dekliško šolo, v kateri naj bi šolske sestre na podlagi materinega jezika v verskem duhu poučevale mladino. Z božjo pomočjo in s pomočjo milih dobrotnikov se je društvo naše krepko razvijalo in čvrsto dovršilo delo, za katero je prijelo. Lepa prostorna in s vsem potrebnim preskrbljena hiša s četerorazredno dekliško šolo pod uзорnim vodstvom šolskih sester so prelepi vspehi trudapolnega delovanja našega društva tekom ednajst let, za katere smo pred vsem hvalo dolžni milemu Bogu, da je ganil srca milih dobrotnikov, naj so nam z darežljivo roko pomagali graditi poslopje in vzdrževati šolo, saj sme na njo Celjska okolica biti po pravici ponosna.

Izmed dogodkov, ki zadevajo naše društvo, je najvažnejši, pa tudi najžalostnejši, smrt premilostl. in prevzv. knezoškofa Jakoba Maksimiljana, kateri so dne 28. junija lanskega leta mirno v Gospodu zaspali. Njih smrt je prebikti udarec za naše društvo, kateremu so bili prvi steber in največji dobrotnik. Smelo lahko trdimo, da bi nam brez njih obilne pomoči (darovali se za društvo skoraj do 20.000 gld.) nikakor ne bilo mogoče sezidati toliko lepega poslopja, v katerega prostorih ima svoj dom četerorazredna dekliška šola pod vodstvom šolskih sester. Društvo se je po svojem načelniku in blagajniku udeleževalo sijajnega pogreba dne 1. julija lanskega leta v Mariboru. Bog povrni rajnemu višjemu pastirju stoterno njih dobrotljivost, ter jim daj uživati, kar je Božji Zveličar obljubil z besedami: „Blagor usmiljenim, ker oni bodo usmiljenje našli“!

Rekli bi, da je ta smrt, katera je toliko src pretresla, nam nenadomestljivo zgubo povzročila, da ne bi nam previdnost Božja naklonila za višjega pastirja moža, v kojega so bile po smrti rajnega mil. gosp. knezoškofa, oči vseh obrnjene, — sedanjega premilostljivega knezoškofa Dr. Mihaela Napotnika. Društvo naše se jim je poklonilo po posebni deputaciji, obstoječi iz visokorodnega g. K. Vazića, načelnika in tajnika društvenega. Premilostljivi g. vladika so kaj prijazno vsprejeli omenjene gospode ter rade volje pokroviteljstvo nad našim društvom, za katero jih je deputacija

naprosila, prevzeti blagovolili; že prvič so precejšnjo svoto izročili načelniku za društvene namene, obljubujoč, da bodo tudi v dalje naklonjenost syoyo ohranili našemu društvu.

Društveni odbor se je 3 krat v preteklem letu sešel k sejам, pri katerih se je o tekočih rečeh posvetovalo. Občni zbor vršil se je pretečeno leto dné 8. decembra, pri katerem so načelnik, blagajnik in tajnik poročali o stanji društvenem. Za tem so udje igrali tombolo, koja je društveni blagajnici nad 20 gld. čistega dobička donesla. Overovateljema društvenih računov bila sta izvoljena gg. dr. Sernec in Mih Vošnjak. Kakor vsako leto, priredili smo tudi letos ubogim šolskim otrokom obeh okoličanskih šol v poslopji šolskih sester božičnico. Umestne deklaracije vrstile so se z mičnim petjem in za tem je visokorodna gospa Vašić razdelila med ubogo šolsko mladino obilno obleke, obutali itd. Obdarovanih je bilo nad 100 otrok. Poročati nam je dalje, da nad 150 otrok obeh okoličanskih šol po štirikrat na teden pri šolskih sestrah gorko hrano dobiva, Stroški za to se pokrivajo iz takozvanega „sirotinskega zavoda“ našega društva.

Udov šteje društvo 472 in sicer: ustanovnikov 53, rednih udov 302 in podpornikov 117.

Dekliška šola šolskih sester kaj čvrsto napreduje. Šolski nadzornik se je o njej jako pohvalno izrazil. Število otrok znaša 264; in sicer podučuje v prvem razredu s. Cirila Šijanec, v drugem s. Metodija Kališek, v tretjem s. Bonaventura Suhač (katero pa je zaradi bolehnosti s. Beatrika Teršavec nadomestovati morala), in v četrtem s. Lidvina Purgaj.

V „šolskem vrteci“, katerega vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda, podučuje sestra Hijacinta Avcel. Obiskuje ga 60 otročičev.

Kakor je iz pregleda dohodkov in stroškov uvidno, se je tudi letos vrnil v naše račune jako neljubi gost, primankljaj, in sicer precej zdatni. Stroški našega društva leto za letom naraščajo, ne moremo pa o dohodkih nikakor reči, da enako. Zatoraj ni čudno, da nam ni bilo mogoče primankljaja odstraniti; bati se je celo, da se stalno vdomači v vseh naših računih, ako nam naši udje in drugi prijatelji društva našega krepko in zdatno ne pomagajo. Zato pa na tem mestu presrčno prosimo vse prijatelje šolske mladine, naj blagovolijo naše društvo, katero je do zdaj tako veselo napredovalo in toliko dobrega storilo v prospeh verne vzgoje šolske mladine za Celje in okolico, še v dalje krepko podpirati.

Gospodarske stvari.

Če krompir zmrzne.

O hudi zimi, če ti zmrzne krompir, ni to nenavadno, ali škoda ga je. Vendar pa se ogne

človek škode in krompir je še dober za ljudi in živino, samo da se prav odtaja. Stori se pa, kakor se kaže iz izkušnje, to najboljše na ta-le način: Krompir se spravi v kad ter se va-nji prav dobro spere, potem pa pusti še va-nji kako uro ali k večjemu dve uri. Na to se dene sušit, če je toplo, zunaj, na solnci, če pa je še mrzlo, notri, na peči. Še bolje pa je, ako se razpoloži na deskah, na suhem kraji n. pr. na podstrešji. Tu ostane lahko dalje časa in ohrani se ti dober ves čas, če je na suhem pa zračnem kraji.

Pol nekaterih krajih so še ljudje radi, če jim krompir zmrzne in pravijo, da je potem slaji in se drži dalje, kakor če ni zmrznil. In to je tudi resnica. Ako ti namreč krompir do dobra zmrzne, namoči se v kadi, ter va-nji večkrat premeša in voda se do treh krat izpremeni, potem pa se izsuši krompir na diljah. Tako potegne voda iz njega zmrzlino pa tudi vso nesnago z njega, ki je večkrat kriva, da začne gnjiti. Ta pa pride torej, če se krompir lepo spere, z njega.

Iz druge strani pa pride tudi voda iz krompirja, če se lepo izsuši in je je torej manje v njem potem, ko se je odtajal po načinu, kakor smo ga gorej popisali. Dokler je krompir bil zdrav, ima v sebi 79 delov vode, 2 dela gnjilca, 16 delov stirke. Ko je potlej zmrznil ter se je lepo odtalil in izsušil, nahaja se v njem le 74 delov vode, 3½ dela gnjilca, 22 delov stirke. Tako je pa po takem v njem več redilnih snovi, kakor jih je bilo poprej v njem. Tako uči izkušnja, vendar pa mi ne svetujemo nikomur, naj pusti krompir, da zmrzne, pač pa naj ga lepo opravi, če mu je kje vendar-le zmrznil. Nekaj dela ima sicer z njim, toda zavreči mu ga ni treba.

Zavoljo česar pa odsvetujemo, naj se ne pusti krompir, da zmrzne, je to, ker je mogoče, da se ne ravna potem z njim prav in je torej škoda gotova. Potem pa še tudi zavoljo tega ne kaže pustiti krompirja, da zmrzne, ker tak ni več za seme in ga sploh nekaj pride v izgubo, če tudi prav ravnaš z njim, kedar se odtaja.

Je-li dobro ali zato še potrebno sadovnim drevesom skorjo narezovati?

Mladim in krepkim drevesom narezavajo skorjo, kedar cvetó, namreč meseca maja, z najboljšim uspehom. Narezavanje pa je dvojno, prvo gre okoli debla in prereže se samo površnja skorja ter tako pospešuje rast debla. Vsled tega postane drevo krepko, močno, ker se mu deblo jako učvrsti. Drugo narezovanje pa gre globoko do lesa, v podolžnih potezah, po celem deblu dva ali trikrat. Pravijo mu, da je „puščanje“. Narejene rane začnejo celiti in pritegujejo na sebe mnogo hranivnih snovi. Vsled

tega začne sicer nerodovitno drevo dobro, obilno sad roditi. Če po zimi skorja pokne, uzrok je temu mraz. Narezavajo pa le jabolke in gruške, malokedaj češplje in češnje, nikoli pa ne marelic in breskev, ker tem ne koristijo, pač pa jim je lahko na škodo.

Sejmovi. Dne 6. marcija pri sv. Petru pod sv. Gorami. Dne 9. marcija na Pilštanji. Dne 10. marcija v Dolu, pri sv. Juriji nad Tabrom, v Kapelah, v Orešji v Kostivnici in v Strassu. Dne 11. marcija v Mariboru in v Imenem (za svinje.)

Dopisi.

Iz Središča. (Volitev.) Dne 9. marija imamo voliti državnega poslanca, in te volitve se homo vsi volilci vdeležili. Žalostni časi, ko ko še nasprotniki ujeli pri nas nekoliko glasov za-se, ti so hvala Bogu že davno minoli in zato se tudi letos ne bode nobeden glas za nemškutarja oddal. Naš kandidat je „naš“ doktor Ivan Dečko in njega bomo vsi volili. On je naš rojak in neustrašljivi boritelj narodnih pravic, vse svoje moči daruje on za domovino, pri čemer ga vodita odkritosrčna volja, čista poštenost; zmožnejšega in sposobnejšega poslanca si tedaj ne moremo želeči. Naša dolžnost pa je, da gremo vsi na volišče, da nobeden volilec doma ne ostane: zdaj ni nobenega izgovora, da bi enega ali drugega volilca kako silno delo doma zadrževalo in za vsakega bi bilo grdo in sramotno, če ne bi prišel volit. Upamo pa, da bodo tudi drugod rojaki storili svojo dolžnost in da bodo se tudi drugod naši volilci polnoštevilno volitve vdeležili in z nami vred glase oddali za našega kandidata. Živel tedaj naš kandidat in poslanec doktor Ivan Dečko!

Iz Pekla pri Poličanah. (Opominj.) Imeli smo volitvo volilnih mož 16. februarija. Bilo je nekoliko misliti, da bode naša stranka zmagala, in to bi se tudi bilo lahko zgodilo, ko bi bili vsi naši kmetje k volitvi prišli. Pa žal, da se še nahajajo med nami ljudje, kateri če pridejo h volitvi, z nasprotno stranko volijo, ali pa nehote doma ostanejo. Sramovati se smemo, da pri tem, ko so vse občine okoli in okoli nas narodno volile, edino mi se ne upamo toliko osrčiti, da bi se že enkrat otesli jarma teh nemčurjev. Upam, da bomo to pri prihodnjih volitvah za občinski zastop popravili, in si bomo samo pošteno narodne može volili, in tako slovenskemu svetu pokazali, da imamo resnično voljo se ne več tem ljudem uklanjati. Najboljše pa bode, da te ljudi, kakor je g. Baumann, Ivanuš popolnoma opustimo, posebno poslednjega, katerega že ime svedoči, da je gotovo potomec nekdanjih Cimbrov, ali Teutonov. Naj le vsi ti ljudje svoje blago prodavajo, ko-

mur hočejo, ker mi nočemo ničesar več ž njimi opravka imeti. Če pa se teh naših trgovcev nobeni ne bode spametoval, tedaj že sedaj pozivljemo enega narodnega trgovca, da se tukaj v obližji naseli, ter zagotovimo, da bode med vsemi najboljše izhajal. Sicer pa mislimo, da bode tudi v tej občini skoraj konec tega nemško-liberalnega gospodstva, in da se nam ta želja tudi vresniči, zato se že sedaj prosijo vsi tisti domoljubi, kateri imajo v naši občini volilno pravico, da nam pomagajo pri prihodnjih obč. volitvah se popolnoma teh ljudi iznebiti, kateri nas samo tedaj poznajo, kadar držimo denarnico pred njimi odprto. Volilec.

Od sv. Jurija ob Ščavnici. (Občni zbor.) [Konec] Za prihodnje leto naroči si društvo razen prejšnjih časopisov tudi še „Dom in svet“. Da se olehkoti društvena blagajnica, katera je rada jetična, plača in naroči bralnemu društvu č. g. Jernej Frangež, kaplan „Slov. Gospodarja“ in „Družbo sv. Mohorja“; g. Ivan Strelec učitelj pa „Matico Slovensko“ in „Kmetovalec“, kakor lansko leto. Gosp. dr. Jakop Ploj naprosil se je tudi za letos, da nam pošilja „Mir“. Po dovršenem poročilu, katero se je z veseljem vzelo na znanje, volil se je lauski odbor enoglasno zopet za letos in sicer gg. Košar Jernej predsednikom, Frangež Jernej podpredsednikom, Strelec Ivan tajnikom, Brumen Jurij blagajnikom, in Vaupotič Franc odbornikom. Preglednikom računov bili so voljeni gg. Čirič Jožef, Korošec Jožef in Štuhec Franc. Po dokončanem zborovanju zapeli ste še dve pesmi, potem pa je nastopil č. g. Jernej Frangež, ter v jedrnatih besedah pokazal pravi pomen rodoljubja, najvažnejše lastnosti in zahteve njegove, ter dokazal v mikavni obliki, da se pravo rodoljubje ne da ločiti od Boga, kateri je podstava našem obstanku, ter zaradi tega tudi podstava naši domovini. Pravo rodoljubje mora biti v srci, kajti po mislih in srčnih željah ravna se človeško delovanje; kazati in razodevati mora se z besedo in v djanju. — Blagroval je ob enem zavednega in značajnega slovenskega kmeta, kateri je v vseh okoliščinah in raznih zadevah slovenski korenjak in vsikdar zanesljiv mož beseda. Kreпки „živio“ zadonel je navdušenemu govoru in peveci zapeli so lepi zbor: „Bodi zdrava domovina“. Temu sledilo je še več pesni, med katerimi nam je omeniti posebno petero spevov „Sirota“ in „na straži“, kateri morali so se ponavljati, ter zborov: „Roženkraut, nagelj in rožmarin“ in „vse drobno“. Po dovršenem sporedu zabavali smo se še dolgo v noč in vmes zadonela je še marsikatera slovenska pesen iz jarnih grl. Hvala tedaj Vam, zavedni Jurjevčani, da ste nas v tolikem številu počastili, Vam sosednji Kapelčani, dobro izvežbanim domačim pevcem in tudi Vam rodoljubom, kateri ste nam pri dobri volji zbrali še izvan letnine 6 gld.

za društvene namene! V prihodnje pričakujemo vas zopet v tako obilem številu. Na zdar!

Stanimir.

Iz Pilštanja. (Naprej!) Vrlo me je vzradoval v Vašem listu dopis od nas, iz kojega sem posnel, da hočejo tamo osnovati sl. bralno društvo. Veselo sem vskliknil: tedaj tudi tebi, dragi mi rojstni kraj, jelo se je daniti, tudi tebi se je prikazala zvezda narodne zavednosti in ponosa, ki sta tako potrebna v sedanjem času, ko nas pritiska sovražni svet od vseh strani! Oglej se okrog po drugih krajih, vsak trg, vsaka večja vas že ima svojo čitalnico, svoje bralno društvo, a poglej na Planino, v Pilštanj, idi v Kozje, Podsredo, Podčetrtek Reichenburg — le tu še vlada povsod smrtno spanje. Pa kdo je temu kriv? Ni mi volja tukaj komu radi tega očitati, saj zdaj je vsemu konec, sedaj se hoče vse obrniti na bolje. Na noge tedaj, rojaki, pokažite, da bije tudi v vas srce, ki krepko bije za mater našo, domovino, da je v vas poguma dovolj, vsemu svetu priznati, da vas je rodila slovenska mati, in kar čutite v srcu, to tudi dejanstveno pokazati! Osnujte, kakor ste namenili, slov. bralno društvo! Priskrbelo se vam bo lepih, koristnih knjig, priskrbelo potrebnih časopisov, te hočete skupno prebirati, si jih drug drugemu tolmačiti in drug drugega navduševati v ljubezni do milega nam roda! Vaša župnija slovi daleč na okrog kot pridna, poštena in pobožna, kako lepo bi se strinjalo s tem, ko bi se tudi lahko reklo o njej, da je narodna. Ne vstrašite se začetka, če bo morda tudi malo težaven, glejte, mnogo vaših rojakov biva v drugih krajih, kjer delujejo kot duhovniki, učitelji itd., ti vsi bodo z radostjo opazovali vaše delovanje in ga nedvomno tudi na vso moč podpirali. Začnite tedaj brez odloka, kličite pa tudi vašim zaspanim sosedom: Kvišku bratje, dovolj je spanja, domovini je treba vernih in vrlih sinov! Ta vaš glas odmeval bo v njih srcih, jih nagnil k enaki delavnosti, enaki vstrajnosti, in krepko se nadejamo, da se nam bo v kratkem tudi n. pr. iz Kozjega, ki je zato najpripravniji kraj, javilo, da se je tamo ustanovila, recimo, narodna čitalnica. Na delo tedaj, dragi rojaki, a Bog z vami!

V—

Z Ribnice na Pohorji. (Kaj je to?) Ni sicer dobro govoriti o napakah svojega bližnjega in bi jaz tudi rad prikril, ali moja dolžnost me veže, da svetu naznanim prigodbo tikajočo se našega župana, g. Antona Rečnika. Ljudstvo je tukaj narodno in izredno nadarjeno, vsega spoštovanja vredno; starosta pa, mož, ki nosi srenjski zvonec, to je naš župan — ta je med narodnjaki, recimo: prava ovca v volčji obleki; kar spričujejo sledeče vrstice. Pred dvema mesecema pride neki narodnjak po imenu Janez Praznik, po domače Vrhovnik iz Arlice v go-

stilno našega g. župana. Ker je prihajal iz precej oddaljenega kraja in je bil utrujen, je posrkal nekaj vina, potem pa je zadremal na klopi za mizo. Ko je kmet že mirno spal za mizo, veli gospod župan svojim ljudem, naj ga položijo na klop, odenejo z belim prtom, dajo sv. križ v roko in prižgejo okolu njega sveče. Vem, častiti bralci, da bote dvomili nad temi vrsticami, ali žal, da je popolna resnica. Ali se spodobi to za pametne izobražene ljudi, še menje pa za g. župana, kateri je postavljen za dober vzgled svojim podložnim? Tako delovanje ne zasluži samo graje, temveč tudi strogo kazen, ker to je ne samo razžaljenje dotičnega narodnjaka, ampak tudi razžaljenje sv. cerkve in naše vere.

—e.—

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ako še hoče grof Taaffe biti dalje na čelu avstrijske vlade, ne bode mu lahko delo, če si naj skuje stalno večino v novem drž. zboru. Novi zbor dobi namreč precej drugo lice, kakor je bilo v starem. Največ izgube ima nemško-liberalna stranka v dolnji Avstriji in staročeska na Českem, pa tudi iz Galicije pride manj poljskih poslancev. — Na Štajarskem bode nekaj nemških nacionalcev več v drž. zboru, sicer pa ostane staro razmerje. Ali zmaga stari liberalci vit. Carneri v Gradci, to ni gotovo in je celo podobno, da ne. Nam pač ne bode žal za nj. — Iz koroške vojvodine izvemo malo veselega, kar se tiče slov. ljudstva. Po nekaterih občinah je ljudstvo še vedno v jarmu nemških liberalcev in volilne skupine so tudi tako lepo prikrojene, da je nemškoliberalni stranki prav lahko dobiti si večino volilnih mož, ako ji katera slov. občina pošlje nemškutarjev na pomoč. In da se to izgodi, za to skrbi „bauernbund“ in vidi se, da še le-ta živi samo za to, sicer pa se ne sliši nič o njem. — Na Kranjskem so volile v terek kmečke volilne skupine in so izvoljeni gg.: grof Hohenwart, korar Klun in župan Pfeifer soglasno, dr. Ferjančič in vodja Povše z veliko večino. Dnes volijo mesta in ni dvoma, da bosta voljena dr. Pokljukar v Ljubljani in prof. Šuklje na Dolenjskem, koga pa voli Gorenjsko in Notranjsko, to še ni gotovo. „Slov. društvo“ jim priporoča dr. Majarona in „kat. društvo“ ces. svetnika Globočnika. — Kat. duhovništvo v Gorici obsoja v skupni izjavi hudó „Novo Sočo“, češ, da piše nedostojno, a ne vemo, če se ona poboljša vsled te izjave. — Izvolitev dr. Tonklija v slov. kmečki skupini je jako dvomljiva; če zmaga dr. Gregorčič, pa menimo, da slov. ljudstvo ne bode na izgubi. — Novi župan v Trstu, dr. Pitteri, kaže se v resnici, da ni tako zoper Slovence, kakor je bil prejšnji, dr. Bazzoni. V drž. zbor

pošlje mesto svoje prejšnje poslanca. — Na Istri zmagata najbrž dva Hrvata, prof. Spinčič in dr. Laginja, doslej je bil le eden Hrvat iz Istre v drž. zboru. — Liberalni listi so raznesli glas, da dela škof dr. Strossmayer v Rimu za to, da postane on nadškof v Zagrebu; to pa se ve, da ni resnica, marveč Madjari so si v strahu, da kje ne spravijo svojega moža na to imenitno mesto. — Ogerska vlada naroči brž 35 000 novih pušk za svoje honvéde ali dež. brambo, tovarna pa jih naj izdela do leta 1893. — Iz Galicije se izseljuje mnogo ljudi, posebno kmetov in sicer največ v Brazilijo. Toynej pa so jih večje število prijeli ter jih pognali nazaj v njih staro domovino.

Vunanje države. V pismu do kardinala Lavigerie hvalijo papež Leon XIII. njegovo izjavo gledé na francosko republiko in to brž pomeni, da upajo sv. oče na to, da se republika poboljša, kar se tiče sv. cerkve. — Nova vlada v Italiji vrže, kakor se sliši, načrt postave „o ločitvi zakona“ pod klop in tudi nekaj drugih enacih ne mara vzprejeti od prejšnje vlade. Nekaj bolja je torej vsekako, kakor pa je bila vlada Crispia. — Tudi v Španiji je vlada v rokah konservativcev in se vidi, da ima kraljica-udova srečo pri svoji vladi. — V Parizu je bila une dni nemška cesarica-udova in pravi se, da zato, naj pridobi francoske umetnike za prihodnjo razstavo v Berolinu. To pa se ji ni posrečilo, marveč jo je ljudstvo gledalo le bolj po strani, češ: kdo te je klical le-sem? Tako se pravi, ali nam se ne zdi, da je v tem veliko resnice. — V Belgiji so dobili novega ministra za notranje zadeve, pa je tudi mož katoliške stranke. — Veliki župan v Londonu je jud in zato se je bil potegnil za jude v Rusiji, toda ni imel sreče. Ruski car mu je poslal pismo nazaj, ne da bi ga bil prebral. — Nemški drž. kancelar, general Caprivi kaže, da ni samo hrabež na bojišči, ampak tudi v drž. zboru. Veliko ne govori, toda njegove besede so ostre in težko jih je požreti, posebno poslanec naprednjaške stranke. — Na Ruskem skrbi vlada sedaj najbolj za železnice in k malu bode država na vseh stranéh imela svoje „železne ceste“, nekaj, kar ji utegne biti na veliko korist pri kakem boji. — V Rumuniji, naši sosedí na jutru, dobijo nove ministre, toda to ondi ni nedko. — V Plovdivu, glavnem mestu Bolgarije, so se spuntali učenci na tamošnji gimnaziji in so prepodili svoje učitelje. To vam je čudna novica! — Srbska vlada zatrjuje, da hoče slej, kakor prej biti Avstriji dobra sosedá, nekaj pa vendar-le škili k strijcu na severu. — Turčija ima novo neprimliko z Rumuni v Makedoniji, za sedaj pa terjajo še samo svojo škofijo. — Nova republika v Ameriki, Brazilija ima svojega predsednika in sicer ge-

nerala Fonseca. Če ga nihče ne odstavi poprej, obdrži oblast čez republiko cela štiri leta. — Ustaja v Chili se razširja in je bode brž ko ne še le konec, kedar odstopi sedanja vlada in se potisne njena stranka v kot, dokler se ne vrne boljša doba za-njo.

Smešnica 10. Mlada udova si je vzela na novo moža, z žejnim grlom pa brez premoženja. K malu sta torej v dolgéh in ko pride berič rubit, popiše vse, kar najde pri hiši in če še vpisati tudi svine, ko ga zagleda na dvorišču. „Nikar, gospod“, upije v tem žena, „nikar; svine ni njegovo!“ — „Čije pa je tedaj?“ vpraša berič. „Moje“, odvrne žena, „moje je, pa iz prejšnjega zakona“.

Razne stvari.

(Vabilo k občenemu zboru družbe duhovnikov Lav. škofije.) Sedanjemu, pri občenem zboru 12. marcija 1888 voljenemu odboru doteka triletna upravna doba. Po § 20 društ. pravil nastane društ. predstojništvu dolžnost, sklicati zopet občni zbor, da po § 15 istih pravil za predstoječo triletno dobo 1891—1893 voli 7 odbornikov in 3 pregledovalce letnih računov. Odborniki naj po istem § 15 stanujejo ali v Mariboru ali na takih krajih, da lahko k se-jam prihajajo. Da je občni zbor sklepčen, mora po § 22 pričujočih biti 20 družbenikov. Obhajal se bode občni zbor 10. t. m. (v torek) na god sv. 40 mučenikov ob 11. uri predpoldnem v kn. šk. uradni pisarni. Predstojništvo.

(Volitve.) I. V volilni skupini Maribor je dobil g. Robič 121 glasov, nasprotnik dr. J. Schmiderer 70 glasov, Konjice 52 proti 1 glasu, Slov. Gradec 61 proti 8 glasov. Skupaj g. Robič 234, nasprotnik 79 glasov.

— II. V volilni skupini Ptuj. Ljutomer, Rogatec je voljen č. g. dr. Lav. Gregorec s 348 glasovi od 352 oddanih glasov. — Ljutomer je enoglasno volil.

— III. V volilni skupini Celje je voljen g. Mih. Vošnjak od 299 glasov z 296 glasovi.

(Imenovanje.) Gosp. Frid. vit. Finetti, c. kr. okr. glavar v Slov. Gradci, dobil je ime in značaj c. kr. namestniškega svetnika, ali ostane še za nekaj časa na svojem mestu.

(Ljudsko štetje.) Na Štajarskem so našteali koncem leta 1890 za 67.426 ljudi več, kakor jih je bilo leta 1880. Sedaj se jih torej šteje v celem na 1,261.023. Na Koroškem jih biva 360.443 in na Kranjskem 496.390, v vseh avstrijskih deželah, tedaj brez ogerske skupine 22.835.017.

(Podpora.) V podporo slov. dijakov v Mariboru in v Celji je poslal po drž. poslanci g. M. Vošnjaku g. France Zorman v Nabrežini po 2 gld. Bog plati!

(V Razvanji) pri Mariboru imajo nemško šolo, ki je v rokah šulvereina, ali plačuje jo dežela. Kaka revšeta da so tamošnji nemškutarji, vidi se iz tega, da so si iz Maribora izposodili šolsk. ogleda. Se ve, da je on trd Nemec, sliši pa na ime: g. Bancalari.

(Sejem.) Zadnjo soboto je bilo 52 vozov svinjetine in sala na trgu v Mariboru, krompirja pa 20 vozov. Svinjetina je imela visoko ceno.

(Društvo „Selbsthilfe.“) Vsled goljufige A. Fleischmanna trpi to nemško društvo, ki ima tudi pri slov. kmetih udov, škode nad 71.000 gld. Poleg visocih obresti bode še torej udom poravnati tudi to škodo. Ali še pa bodo naši kmetje verjeli na dalje nemškutarjem in pa liberalni gospôdi v Gradci?

(Smrtna kosa.) V soboto, dne 28. februvarija je umrl Ignacij Silvester, učenec 6. razreda na c. kr. gimnaziji in gojenec kn. šk. semenišča v Mariboru, po dolgi in mučni bolezni doma, pri svojih starših pri sv. Barbari v Halozah. Pokojnik je bil jako nadarjen učenec in vzglednega obnašanja. Naj počiva v miru!

(Nova šola.) Stavbo nove šole v Središču prevzel je g. Jos. Wresnig, stavbeni podjetnik v Ptuji.

(Požarna bramba) v Središču je izvolila v zadnjem občenem zboru g. Ivana Kočevarja ml. načelnikom in Ivana Kolariča ml. podnačelnikom. Dosedanji načelnik, g. Tomaž Sajnkovič, izvolil pa se je zarad njegovih zaslug pri ustanovitvi tega društva, častnim načelnikom.

(Doslednost.) Rakuschevo glasilo v Celji se dela v novem času za pobožno in podučuje rado celo častito slov. duhovščino, kje da so nje dolžnosti. Čudno, vistem številu pa na prvi strani uči duhovščino, potem pa v eni sapi hvali „nemško kasino“ in požarno brambo, da plešete v postu in to „do ranega jutra“.

(Požar.) V nedeljo, dne 15. februvarija je zgorelo gospodarsko poslopje Amalija Logar v Trbovljah in pravijo, da je hlapec M. Semič, doma nekje na Hrvaškem, iz jeze požgal.

(Za družbo duhovnikov) so meseca februvarja vplačali č. gg.: Lacko 4 fl. (letn. vpl. do 1891), Košar Jakob 50 fl. (ustn. dopl.), Turkuš 22 fl. (letn. vpl. do 1890), Schwarz 21 fl. (ustn. dopl. — letn. vpl. do l. 1891), Sket 15 fl., Heber 13 fl. (ustn. dopl. — letn. vpl. do leto 1890), Jurkovič 11 fl. (letn. vpl. do l. 1891), Kreft 6 fl. (letn. vpl. do l. 1891), Šijanec A. 4 fl. (letn. vpl. do l. 1892), Sušnik 3 fl. (letn. vpl. do l. 1893), Ostrožnik 1 fl. (letn. vpl. do l. 1894), Hrastelj 1 fl. (letn. vpl. do l. 1892), Merc 1 fl. (letn. vpl. do l. 1891).

Loterijne številke:

Gradec 28. februvarija 1891 65, 7, 49, 11, 87
Dunaj „ „ „ 16, 28, 37, 77, 29

Javna zahvala.

Slavna posojilnica v Mariboru je blagovolila podeliti zavodu šolskih sester v Mariboru 150 gld. v podporo. — Predstojništvo podpiranega zavoda izreka za ovi milodar najtoplejšo zahvalo. Bog poplačaj!

Sest. Marija Angelina Križanič.

Na prodaj!

Tik mesta Slovenjgradec se za voljo družinske razmere, proda po primerni ceni lepo posestvo: čez 6 oral lepih njiv, nekaj čez en oral gozda, potem lep sadunosnik in travnik celo v rodovitem kraju; hiša s tremi sobami in gospodarsko poslopje je zidano in vse v dobrem stanu. Pripravno je za umirovljenega gospoda, pa tudi za vsakega obrtnika, kakor tudi za krčmo. Pogoji in zemljiški razvitek se izve pri g. Janezu Rupp, posestniku na Lindenwirthovem v Slovenjgradci. 1-3

Znamenit zaslužek, 1-15

ki vedno narašča in dolga leta traja, dobodo izurjene in zanesljive osebe (njihovo dosedanje življenje mora biti neomadeževano), katere pridejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Dosluženi žendariji in podčastniki imajo prednost. Pisma pod naslovom: G. S. 1891 Graz poste restante.

Hiša

za kupčijo in krčmo, tudi za gospoda duhovnika v pokoji z gospodarskimi poslopji in nad 3 orale zemlje pri cerkvi sv. Tomaža nad Veliko nedeljo, proda se takoj pod ugodnimi pogoji. Več se poizvé pri

2-2 **Alojzu Mikl v Ormoži.**

Velika žganjarija R. Wieser-ja v Hočah (Kötsch)

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 1

Protin, revma,

trganje po udih, izpadanje lasov, ohromenje, bolezní v želodci in živcih se ne odstranijo s skrivnostnimi zdravili, temveč z mojim iz močnega, planinskega vina destiliranim **konjakom**, kateri se je dokusil kot najboljše duha in telo okrepčajoče in čudno delujoče zdravilo. Steklenica 1 fl. 20 kr. 4 steklenice se franko razpošiljajo. Se dobijo le naravnost pri 2

Benediktu Hertl, graščak v Goliču pri Konjicah.

Razpis.

Pri občini Marija Gradec pri Laškem se odda služba obč. tajnika z letno plačo 300 fl. in prostim stanovanjem. S to službo je združeno tudi poskrbljevanje pisarije pri dveh obrtnih zadrugah z letno plačo 120 gld. Prošnje naj se vložijo do 15. sušca t. l. pri podp. obč. uradu. Znanje slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi se terjá.

Obč. urad Marija Gradec,
dne 25. svečana 1891.

Martin Ojsteršek,
župan.

2 2

Na prodajo!

Seme kapusa (zelja) Brunsviškega naredi ploščnate velike glave, najboljša vrsta za vkisanje $\frac{1}{2}$ kilograma 2 gld. 50 kr., 20 gramov 15 kr.

Pesa „Oberndorfska“, okrogla, velika, da več peres za obiranje, kakor katera druga vrsta 1 kilogram 85 kr.

Pesa „Klumpen“, — dolga velika 60 kr.

Detelja štajarska od predenice očiščena, za kar jamčim, 1 kilogram 70 kr.

Vsa druga povrstna in cvetlična semena izvanredno po ceni, kakor nikjer drugi priporoča

F. Ogorevc
Brežice, (Raup.)

2-4

 Cenik na zahtevanje pošljem rad.

Čiste vinske drože

kupuje po najboljši ceni 2-2

Feliks Schmidl
koroške ulice 15 v Mariboru.

Mlad spreten fant, 2-2

ki je več let mežnarsko službo opravljal, z izvrstnimi spričevali, želi spet take službe na kako večjo faro. Več pove č. g. Anton Borsečnik, stolni in mestni vikar v Mariboru.

Vence in šopke

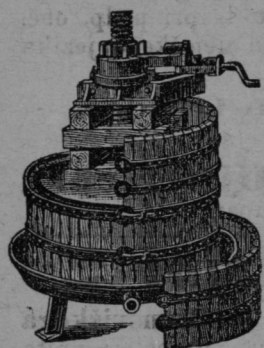
za okinčanje cerkev izdeluje Marija Šket, pri sv. Emi, pošta Pristova. 2-3

Lepa jabolčna drevesa

4—5 let stara najboljših vrst, priporoča vetisoč po nizki ceni **Jože Janežič** na Bizeljskem pri Brežicah. 24-25

Vse stroje za gospodarstvo in vinorejo!

Pluge, brane, valjarje za njive, sejalnice, kosilnice, senene preobračalnike, grablje, ki je konji vlečejo, senene stiskalnice, mlatilnice, geplje, lokomobile, trierje, čistilnice, stroj za robkanje,

slamareznice, mline za trojano moko, reporeznice, drozgalnice za sadje, stiskalnice za sadje, drozgalnice za grozdje, stiskalnice za vino, drozgalnice za olive, Peronosporastroje, stroje za lupljenje sadja, sušilnice za sadje in zelenjavo, sesalke za vino, razne reči za klet, sesalke za vodnjake, okrogla žaga, decimalne vage,

vage za živino, separatorje za mleko, vintre za sode, vrtalo, stiskalnice za sladko pičo, pralne stroje, stroje za čiščenje lana itd.

Vse najboljše izdelano in po najnižjih cenah. ! Poroštvo, ugodni pogoji za plačevanje, čas za izkušnjo !

Zaloga strojev za gospodarstvo in vinorejo
Ig. Heller, Dunaj
II. Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrovani ceniki s 144 strani v nemškem, laškem in slov. jeziku na zahtevanje brezplačno in franko. 1-20

Pošteni zastopi se povsod ustanovljajo.

Razglas.

Posojilnica v Celji ima v torek dne 10. marca t. l. ob 2. uri popoldan v dvoranah Celjske čitalnice svoj redni letni občni zbor.

Dnevni red:

1. Odobrenje letnega računa za leto 1890.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Razni nasveti.

Celje, dne 2. marcija 1891.

Načelstvo.

Rudeče deteljino seme,

lucernsko, grohorea in vsa druga semena v velikem po najnižji ceni, le pri

J. L. Radwaner, Budapešt.

Ceniki in pošiljatve na ogled brezplačno in franko. 1-3

Največji uspeh! Poskusite in sodite!

Vničavajoči

TORD-TRIPE

vkonča podgane, miši in krte, ne da bi bila nevarnost za domače živali.

Zavitek a 50 kr. in 1 gld.

A. Cousseu, Traverse Gazzino 5, Marseille.

V Mariboru: Glavna zaloga pri Edvardu Rauscher, droguistu. 1-13

Posojilnica v Makolah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stanje (Bilanca).

I m e t e k.		Z a v e z a n o s t i.	
Inventar	fl. 291.52	Deleži	fl. 1.636.—
Dana posojila	" 117.853.91	Nevzdignjena dividenda	" 257.93
Naloženi denar v hranilnicah	" 5.000.—	Hranilne vloge	fl. 119.031.09
obresti	" 97.50	obresti	" 5.253.74
V poštni hranilnici	" 462.57	" 124.284.83	
obresti	" 22.40	Zadružna zaloga	fl. 5.180.07
Deleži pri drugih posojilnicah	" 101.—	Vstopnina	" 276.—
nevzdignjene dividende	" 31.25	Posebna rezerva	" 303.17
Drž. papirji: maj-renta	fl. 1800.—	Čisti dobiček	" 305.20
1860. srečka	" 1360.—	Predplačane obresti	" 1.504.27
"	" 3.160.—		
Zaostale obresti	" 75.70		
Prehodni zneski	" 102.51		
Nerabljen tiskovine	" 5.68		
Gotovina 31. decembra 1890	" 6.543.43		
	fl. 133.747.47		fl. 133.747.47

Makole, dne 30. januarija 1891.

Načelstvo.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo. Odgov. urednik B. Ferk. Tisk tiskarne sv. Cirila. (Odgov. J. Otorepec.)